

קרן זרה בחושך אור לישרים

מתורתו של צדיק אביר יעקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בביאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת השי"ת שגלקטו מכל ספריו הק'

פרשת תרומה ה'תשפ"ג

עיקר תפילה היא בכוונת הלב

דבר אל בני ישראל ויחוו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (שמות טו ב). אפשר לרמז על התפלה, דידוע דעקר תפלה היא בלב, כמו שצאמר (דברים יא ג) 'אלעבדו בקל לבבכם, ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (תענית ב) איזוהי עבודה שהיא תלויה בלב, זו תפלה. שצריך כונה בלב בשעת התפלה, ואם אין אדם סכון לבו בשעת תפלה, רק מוציא הדברים בפיו ולבו בל עמו, אין תפלתו מתקבלת. והתפלה נקראת 'דברים העומדים ברומו של עולם' (ברכות ו) והטעם, משום דהתפלה היא דברים, והדברים הללו עולים לשמי קדושים ועושים פעלה ומעלים השכינה מעלה מעלה, ולא שיק שיתעשה הפעלה הזאת כי אם בכונת הלב קראוי:

עליו השכינה ע"י תפילה בכוונה

וזה שאמר דבר אל בני ישראל ויחוו לי תרומה, היא התפלה הנקראת דברים העומדים ברומו של עולם. והוהירם והודיעם דעקר התפלה היא בלב, וזה מאת כל איש אשר ידבנו לבו, דהינו, סכון לבו קראוי בשעת התפלה, מננו תקחו את תרומתי, דהינו תקבלו את תפלתו, ומי שאינו סכון את לבו רק הדברים מהשפה ולחוף, לא תקבל תפלתו:

(פיתוחי חותם פרשת תרומה)

לכל תפילה יש כוונה מיוחדת עבודה

ברוך אתה ה' למדין חקיך (תהלים קיט יב). הנה כתבנו באות אל"ף (בפסוק אחלי יכנ דרכי לשמור חוקיך) דמלת חקיך מדבר על התפלות, שהם חק קבוע ערב ובקר וצהרים. וכונת התפלות אינן דומות זו לזו, וכל ברכה וברכה יש לה כונה מיוחדת בפני עצמה, ואינן דומות זו לזו. וגם כן אינו דומה כונת הברכות דתפלה זו לכונת הברכות שבתפלה אחרת, וכן נמי בין חל לשבת, ובתפלות שבת בעצמם אינן דומות זו לזו, וכן בימים טובים, כמו שכתב רבנו זל"ה (שער הכוונות דרושי התפילין דרוש ה, פרי עץ חיים שער התפילה פ"ג), ועמק גדול יש בהם:

דוד בקש לידע שורש כל תפילה

ושואל מהקדוש ברוך הוא שילמדוהו כונת כל ברכה וברכה על אמתתה. וזו היא כונתו, כלומר ברוך אתה ה' שאני מברך לך בכל תפלה הודיעני שרשה, שאדע כל ברכה על אמתתה, כדי שתהיה תפילתי מקבלת ומרצה לפני כסא כבודך. וכן הוא פרוש הכתוב, כל ברוך

דהינו צוית לשמר התפלות בעתם ערב ובקר וצהרים, ולהתפלל קראוי בלב שלם, ואני שומר התפלות קראוי בכל עת ובכל לבבי. ועקר תפילתי היא שתקבל מה שאני מתפלל ומתחנן לפניך, שתעזרני להשיג החכמה והמדע והידאה קראוי. ואיני מתחנן על הצלחות העולם, רק על הדבר המשיג אותי לידעתך, וכשאלת שלמה בנו עליו השלום:

(אלף בינה קיט אות אל"ף)

יבקש לקיים המצוות בכוונה ראויה

הדריכני בנתיב מצותיך, כי בו חפצתי (תהלים קיט לה). תחלה שאל על מצות עשה, כמו שאמר הודני ה' דרך חקיך שהם מצות עשה. וכיון שהם צריכים כונת גדולות וקדושה יתרה, מבקש ומתחנן עליהם לבדם כדי להשיגם קראוי, ואחר כך חוזר ומבקש על מצות לא תעשה, שלא לעבר עליהם (וכ"ו):

יוסיף לבקש שאף בזמן שלא יהושב לעשות מצוה, תיעשה מתוך הרגל

ומה שאמר בלשון הדריכני, בזה הוסיף שאלה ובקשה יותר ממה ששאל קדם, והוא ידוע שהדבר שאדם רגיל בו לעשותו תמיד בכל יום ויום, מרב הרגלו בו פעמים עושה אותו שלא במתכוון, אף על פי שלא שם לבו לעשותו, מרב הרגלו בו עושה אותו אף שלא מדעת. כדאמר בגמרא (ירושלמי ברכות פ"ב ה"ד), אמר רבי פלוני מהזיקנא טיבותא לרישאי דכרע כי מטינא למודים, הרי משמע דמרב הרגלו בכל יום ויום לכרע כשמגיע למודים, אף על גב דפעמים אינו שם לבו לכרע, מרב הרגל מאליו ומעצמו כורע ולבו בל עמו, שלא לעשותו, מרב הרגל פעמים שעושה אותו בלי מתכוון, רק ממילא מאליו ומעצמו ולבו בל עמו. וזהו ששואל עכשו, שיעזרוהו הקדוש ברוך הוא שיהיה רגיל במצות בכל עת עד שמרב הרגלו בהם, אפלו תהיה איזה שעה שלא תהיה מחשבתו בעשית המצוה, מאליה תעשה מרב הרגל שהוא רגיל בה:

וזהו שאמר הדריכני בנתיב מצותיך, דהינו, אפלו בשעה שאין בלבי לדרך בנתיב המצות, אתה הדריכני בו ממילא. והטעם, מפני כי בו חפצתי, דהינו, אני לא חפצתי בעולם הזה כי אם בנתיב המצות ולא בהכלי העולם, והרגלתי בהם, וכיון שכן, אם באיזה שעה לא חשבתי בנתיב המצות, אתה הדריכני בו כי בו חפצתי:

(אלף בינה, תהלים קיט אות ה)

אתה ה' שהיא בחקיך שהם התפלות, למדני אותה כדי שאתפלל לך קראוי. וזה נמי קאי על מה שאמר (פסוק י) 'אל תשגי ממצותיך, דמיידי נמי על ברכות המצות, שלא ישנה בהם, שיהיה יודע כונת ברכת כל מצוה ומצוה על אמתתה כתקונה:

(מעגלי צדק אות ב"ה)

המתפלל צריך שיהיו 'פיו ולבו שווים'

אי נמי, דרחמנא לבא בעי, ובעיני שיהיה השואל דבר מלפניו פיו ולבו שווין, לא כמו שצאמר (תהלים עח לו-לז) 'יפתוהו בפייהם ובלשונם יקביו לו, ולבם לא נכון עמו, וכמו שמצינו (ברכות כח) מי שאין תוכו כבדו אל יבנס לבית המדרש, דבעיני הפה הלב יהיו שווין. וזהו שאמר (תהלים קיט קמח) **קראתי בכל לב, גלוי וידוע לפניך שפי ולבי שווין, ואדברבא, יש חשק בלבי יותר ממה שאני שואל פני, ולהכי נקט בכל לב, וכיון דהכי הוא, ענני.** וכמו שלבי שלם כל כך בשאלתי בלי שום תערבת מחשבה ופניה אחרת, גם אתה עזרני שחקיך אצרה, שאהיה שומר מצותיך קראוי ולא יתערב זר בהם:

(אלף בינה קיט אות ק)

יפנה מחשבתו לתפילה, וזוה תתקבל

והנה, כל שאלותיו וצרכיו של אדם שהוא שואל מה, הכל בתפלה, רק שיכון בתפלתו קראוי והשם מקבל תפלתו ועושה לו צרכיו. והשגת החכמה ויראת שמים וקבלת תשובתו, הן הנה תחלת הכל בתפלה, כמו שאומרים 'אתה חונן וכו' וחנו מאתך חכמה **בינה ודעת, וסמוך לזה 'השיבנו אבינו לתורתך וקרבנו מלכנו לעבודתך והחזירנו בתשובה שלמה לפניך, הרי** דתחלת בקשתנו בתפלה היא על החכמה ועל היראה ועל התשובה:

אך בזאת צריך האדם לפנות מחשבותיו מכל הבלי העולם, וידע שהוא לפני מלך המלכים הקדוש ברוך הוא, כדי שבוה תקבל תפלתו, דהתפלה היא עבודה שבלב, כמו שכתוב (דברים יא ג) 'אלעבדו בכל לבבכם, וזוהי השמירה והאזהרה הגדולה, שצריך האדם להשמר ולהזהר לכוון לבבו קראוי. וזהו שאמר דוד המלך עליו השלום לשלמה בנו (דברי הימים א כח ט) 'דע את אלהי אביך ועבדהו, דהינו בשעה שאתה עובדהו, שהיא שעת התפלה הנקראת 'עבודה', דע את אלהי אביך, שלא תהיה מחשבתך כי אם עמו דוקא:

וזהו אתה צוית פקדיך (תהלים קיט ד), אומר להקדוש ברוך הוא אתה צוית פקדיך הם התפלות, לשמר מאד,

חידה שבועית:

מה אומר רבינו מה הן 'דברים העומדים ברומו של עולם' והטעם לכך? (נא לכתוב תשובה קצרה ומתומצתת).
פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב, כמו כן נא לציין כתובת מדיקת וטלפון למייל: 0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבוד אביר יעקב'

שם הזוכה בסידור לשחדיית מתיבתא בהוצאת עוז והדר:

פרשת נח:

ה, ישראל מאיר גלור מחיפה.

התשובה צריכה להיות מתוך ספרי מרן ה'אביר יעקב' זי"ע (או מתוך עלון זה) בין שולחי התשובות תיערך הגרלה על סידור לשחדיית מתיבתא בהוצאת "עוז והדר".

